

Filip Pešek, Šašci na českých panovnických dvorech 13. – 15. století. Bakalářská práce. Praha, Fakulta humanitních studií UK 2014, 64 s.

posudek vedoucího práce

Hlavní přínos předložené bakalářské práce Filipa Peška spočívá v utřídění materiálu k málo frekventovanému tématu působení šašků na českých panovnických dvorech pozdního středověku a v podrobnějším rozboru dvou vybraných pramenů, a sice Dubraviovy Historie Českého království a tzv. budapeštského rukopisu, na jejichž základě se autor pokouší blíže charakterizovat známé postavy Žita a Jana Palečka. Analýze předchází kritické zhodnocení pramenů a literatury.

Autor pracoval svědomitě, intenzivně a pravidelně se mnou práci konzultoval. Je ovšem třeba přiznat, že zvolené téma je vzhledem k málo reprezentativnímu vzorku dochovaných pramenů autentické povahy interpretačně obtížné a vyžaduje proto badatele, který již má určitou zkušenost s heuristikou. Bylo totiž zapotřebí využít i prameny z pozdějších období, které vypovídají spíše o tom, jak si lidé život šašků ve středověku představovali, než jaký skutečně byl. Nabízela se tak možnost rozšířit dané téma o antropologický rozměr fenoménu šaškovství. Tuto výzvu však autor nevyužil. Slibné náběhy k odborné práci, patrné v analytické části a také v některých odpovědích na formulované výzkumné otázky, ovšem narážejí na Peškovu nedostatečnou znalost základů historikovy práce (absence srovnání starších a nových edic, nedostatky v odkazech a citacích pramenů: jednou chybí jméno editora, jindy zase název edice, místo vydání, stránkový rozsah či časový údaj online odkazu) a také na omezené jazykové schopnosti (využita byla pouze anglofonní literatura). Navíc autor na sebe bezděky prozrazuje, že ani jeho znalost angličtiny není bezvadná, když v úvodní kompilační části komolí jména a názvy, což ho usvědčuje z neznalosti širších souvislostí (turkický vůdce Turelán místo Tamerlán, Kantenburský žaltář místo Canterburský žaltář, Avignonské království plantagenetských králů).

Práce celkově působí rozporným dojmem. Na jedné straně je autor v zásadě schopen formulovat problém a dokáže se kriticky vymezit vůči použitým zdrojům, na straně druhé je místy jeho interpretace stále příliš závislá na předloze. To platí zejména o Rudolfovi Urbánkovi, autoru jediné česky psané monografie o šašcích v českých dějinách. Nezodpovězeny zůstaly bohužel i některé otázky, k nimž analyzované texty vybízejí: Nakolik koresponduje ambivalentní postoj středověké společnosti k šaškům s biblickými texty? Proč se v Dubraviově podání mění šašek v kouzelníka? V čem se od sebe lišil pohled středověkých a

renesančních autorů na šašky a kouzelníky? Do jaké míry bylo zatažení šašků do politiky specifickým českého prostředí?

Autorův projev se navíc vyznačuje nevyzrálou stylistikou, chudším slovníkem (opakování stejných výrazů a slovesných vazeb) a místy i gramatickými chybami (psaní velkých písmen). Z uvedených důvodů doporučuji hodnotit bakalářskou práci Filipa Peška v závislosti na kvalitě obhajoby v pásmu *velmi dobře – dobře*.

V Praze 24. 8. 2014

PhDr. Roman Zaoral
Fakulta humanitních studií UK
U Kříže 8
158 00 Praha 5
zaoral@post.cz